

دیپلماسی ترکیه در سرایشی سقوط قرار دارد

پایگاه خبری «اینترنشنال پالسی دایجست» نوشت: ترکیه یک‌به‌یک دوستان خود را در منطقه از دست می‌دهد و به وعده‌های پوچ آمریکا دل خوش کرده است با این اوضاع دیپلماسی ترکیه در سرایشی سقوط است.

اینترنشنال پالسی دایجست:

دیپلماسی ترکیه در سرایشی سقوط قرار دارد

پایگاه خبری «اینترنشنال پالسی دایجست« نوشت: ترکیه یک‌به‌یک دوستان خود را در منطقه از دست می‌دهد و به وعده‌های پوچ آمریکا دل خوش کرده است با این اوضاع دیپلماسی ترکیه در سرایشی سقوط است.

به گزارش فارس، پایگاه خبری «اینترنشنال پالسی دایجست« در مقاله‌ای به قلم «کان‌ایم هالینان« در زمینه سیاست‌های اشتباه ترکیه در قبال امور منطقه« نوشت: دو سال پیش ترکیه در مسیری گام برمی‌داشت که به عنوان کشوری فعال در آسیای مرکزی و بازیگری بانفوذ در خاورمیانه و نیرویی در سیاست بین‌المللی شناخته شده بود.

بر اساس این گزارش، ترکیه برای جلوگیری از بالا گرفتن جنگ سال 2008 میان گرجستان و روسیه مانع ورود کشتی‌های آمریکا به دریای سیاه شد و با حریفان منطقه‌ای خود صلح کرد و به همراه برزیل توانست راه حلی صلح‌آمیز برای بحران هسته‌ای ایران بیندیشد.

*تیره شدن روابط ترکیه با کشورهای منطقه

امروز ترکیه در حال تبادل پوکه و توپ در سوریه است. روابط این کشور با عراق بدتر شده و به جایی رسیده که ترکیه این کشور را «کشوری متخاصم« اعلام کرده است. ترکیه با نشان دادن یک هواپیمای مسافربری سوری و متهم کردن مسکو به ارسال سلاح به حکومت «بشار اسد« روابط خود با روسیه را نیز تیره کرده است.

این کشور همچنین با پذیرش میزبانی سیستم‌های ضد موشکی آمریکا (گامی که دوستی برای ترکیه در مسکو نگذاشت) ایران را نیز به خشم آورده است. جنگ ترکیه با اقلیت کرد هم بالا گرفته است.

*ترکیه در سرایشی سقوط

تغییرات این کشور ترکیبی از دگرگونی‌هاست که در خاورمیانه نادر بوده و منجر به واژگونی سال‌ها دیپلماسی دقیق، تشدید ناآرامی‌ها در منطقه خواهد شد و ترکیه را سوی اتحاد با کشورهای می‌برد که ضعف و سستی داخلی‌شان باید برای ترک‌ها هشدار باشد.

*اشتراکات مصر و ترکیه

چنانچه روحی از گذشته در اوضاع امروز وجود داشته باشد، آن رشد اتحاد بین ترکیه و مصر است. به لحاظ جمعیتی این دو کشور در میان بزرگترین کشورهای منطقه هستند و هر دو پایگاه‌هایی صنعتی در حوزه‌ای از جهان دارند، جایی که چرخ صنعت سال‌ها به‌خاطر حضور اربابان استعمار به کندی چرخیده است.

ترکیه اخیراً 2 میلیارد دلار به مصر کمک کرده است. این دو کشور هر دو دولت‌های اسلام‌گرای میانه‌رو دارند. همچنین قاهره و آنکارا از سرنگونی حکومت اسد حمایت کرده‌اند.

«جمال سلطان« استاد دانشگاه آمریکایی قاهره در روزنامه «نیویورک تایمز« در این باره نوشت: «ظاهراً در حال حاضر مصر نزدیکترین یار ترکیه در خاورمیانه است«.

*اوضاع نابسامان مصر و بحران‌های طبیعی بعد از انقلاب

مصر به شدت در فقر و بی‌عدالتی دست و پا می‌زند. در واقع در حال حاضر بیشتر مشکلات بحران اقتصادی است که منطقه را فراگرفته تا مسائل دموکراسی و آزادی. قاهره به شدت مقروض است و در حال اتخاذ تدابیر ریاضتی است که این بیشتر به بی‌عدالتی و نابرابری‌ها دامن می‌زند.

در این میان دولت «محمد مرسی« اعلام کرده است که قصد دارد یارانه گاز را کاهش داده و این به‌ویژه به قشر فقیر جامعه به‌خصوص باتوجه به نرخ بیکاری بالای 12 درصد کشور و دو برابر شدن میزان بیکاری جوانان آسیب می‌زند.

*مخالفت اخوان المسلمین مصر و ترکیه

در نگاه اول به نظر می‌رسد دو دولت مصر و ترکیه اشتراکات بسیاری با هم دارند، به‌ویژه اینکه چون حزب عدالت و توسعه ترکیه (AKP) و اخوان المسلمین مصر احزاب اسلامگرای «میان‌رو« تلقی می‌شوند اما بسیاری از اعضای اخوان المسلمین حزب AKP و «طیب اردوغان« نخست وزیر ترکیه را «میان‌رو« نمی‌دانند.

* در ترکیه هنوز آثار لائیک دیده می‌شود

در ترکیه هنوز پوشیدن روسری برای افرادی که می‌خواهند نامزد پست‌های دولتی شوند یا در پستی دولتی کار کنند غیرقانونی است. هرچند غرب دولت مرسی و اردوغان را دولت‌هایی «اسلامگرا« می‌داند، اما برخی گروه‌های جهادگر قاهره و آنکارا که به سرنگونی حکومت اسد در سوریه کمک می‌کنند دولت‌های مصر و ترکیه را دولت‌هایی بی‌ایمان می‌دانند.

همانطور که «رابرت فیسک« متخصص امور خاورمیانه می‌گوید، جهادگران کژدمی هستند که ممکن است در آخر هر دو دولت را نیش بزنند، همان‌طور که طالبان زهر خود را به حامیان پاکستان ریخت.

* تلاش ترکیه برای نزدیکی به شورای همکاری خلیج فارس

ترکیه ظاهراً امیدوار است بتواند مثلی میان آنکارا، قاهره و حکومت‌های غنی از نفت شورای همکاری خلیج فارس شامل عربستان سعودی، قطر، کویت، بحرین، عمان و امارات متحده عربی (اردن و مراکش که درخواست پیوستن به شورا را کرده‌اند) ایجاد کند. این باور وجود دارد که ترکیب جمعیتی، صنعت و ثروت می‌تواند به تشکیل اتحادی برای سلطه بر منطقه کمک کند.

*مشکلات حکومت‌های سلطنتی منطقه خلیج فارس

این شورا ثروت زیادی در اختیار دارد اما حکومت‌های سلطنتی در برابر موج جاه‌طلبی‌های دموکراتیک ناشی از بهار عربی چقدر ثبات دارند؟ پادشاهی بحرین از طریق نیروی ارتش عربستان حکمرانی می‌کند. عربستان سعودی خود در تقلای فراهم آوردن شغل و مسکن برای جمعیت روبه رشدش است، درحالی‌که زیر فشار بی‌عدالتی، نرخ بیکاری بالا، و فساد قرار دارد و در سوی دیگر اقلیت سرکش شیعه در استان‌های شرقی قرار دارد.

حکومت سلطنتی اردن نیز گرفتار بحران اقتصادی و یک اپوزیسیون سیاسی است که شاه عبدالله دوم را برای یک حکومت سلطنت مشروطه تحت فشار قرار داده است.

این که این اتحاد جدید چه تاثیری روی فلسطینی‌ها خواهد داشت مشخص نیست. ترکیه سال 2009 با اسرائیل درگیری پیدا کرد و مصر و قطر از منتقدان تند رفتار تل‌آویو با فلسطینی‌ها بوده‌اند. با این وجود به نظر می‌رسد گروه اسلام‌گرای حماس در غزه بیشتر از تشکیلات خودگردان فلسطین در کرانه باختری نفع برده است.

به استثناء بحرین، تمام کشورهای درگیر منطقه دارای اکثریت بزرگ سنی هستند که در نگاه اول به لحاظ مذهبی نیز آن‌ها را در یک کفه ترازو قرار می‌دهد. اما اکثر سلطنت‌های خلیج فارس همسو با گروه‌های اسلام‌گرای افراطی هستند و برخی از آن‌ها به سازمان‌هایی شبیه القاعده تبدیل شده‌اند که کشورهای منطقه را از پاکستان گرفته تا عراق بی‌ثبات کرده‌اند. گهگاه این گروه‌ها علیه حامیان خود شوریده‌اند، مانند آنچه که بن‌لادن درباره عربستان سعودی انجام داد.

* نقش افرینی منفی ترکیه در سوریه

چنین گروه‌های اسلام‌گرایی روز به روز بیشتر در جنگ داخلی سوریه فعالتر می‌شوند، جایی که ترکیه خودش را در نقشی بسیار مشابه نقش پاکستان طی جنگ میان افغان‌ها و شوروی در سال‌های 89-1979 یافته است. برخی از گروه‌هایی که پاکستان طی آن سال‌ها در دامن خود پرورانده حالا علیه حامیان خود برخاسته‌اند. آیا ترکیه پاکستان بعدی خواهد شد؟

یکی از شورشیان سوری در مصاحبه‌ای با روزنامه [#171؛ فایننشال تایمز](#)؛ گفت که بسیاری از شورشی‌ها در حال ذخیره مهمات برای [#171؛](#) بعد از انقلاب [؛](#) هستند.

* ترکیه، پاکستانی دیگر می‌شود

[#171؛](#) بولنت الیزیر [؛](#) کارشناس مرکز مطالعات راهبردی و بین‌المللی به [#171؛ فایننشال تایمز](#)؛ گفت که ترکیه در خطر تبدیل شدن به پاکستانی دیگر و پایگاه اولیه برای شورشیان افغانی است. چنانچه این اتفاق بیافتد، این کشور ممکن است با تمام فشارهایی که پاکستان با آن مواجه شد و هیچگاه خلاص نشد روبرو شود.

و چرا دولت اردوغان تصمیم گرفت به جنگ روسیه برود؟ روسیه یکی از شرکای تجاری مهم و اصلی است و ترکیه تمایل دارد روابط خوبی با سازمان همکاری شانگهای (SCO) برقرار کند که توسط روسیه و چین در سال 2001 بنیان گذاشته شد.

* ترکیه کرم‌لین را عامل شکست خود در سوریه می‌داند

این سازمان شامل اکثر کشورهای آسیای مرکزی به‌علاوه ناظرانی از هند، پاکستان، ایران و افغانستان می‌باشد. سازمان همکاری شانگهای 75 درصد منابع انرژی و جمعیت جهان را شامل می‌شود و همه امور از تجارت تا خطوط لوله نفت و گاز را هماهنگ می‌کند. سؤال اینجاست که چرا آنکارا سعی دارد تا یکی از مهم‌ترین فعالان این سازمان را برنجانند؟

مسدود کردن تدابیر خصمانه‌تر توسط شورای امنیت برای مداخله در جنگ داخلی سوریه می‌تواند موجب خشم روسیه شود؟ روسیه به همراه چین پیوسته خواهان راه‌حلی سیاسی برای بحران سوریه بوده‌اند درحالی‌که ترکیه راهبرد تغییر اجباری حکومت را دنبال کرده است. اردوغان به گستاخی و غرور شهرت دارد.

* جاه‌طلبی‌های شخصی اردوغان

[#171؛](#) مورتان آبراموویتز [؛](#) از کارشناسان اندیشکده [#171؛](#) بنیاد قرن [؛](#) در این باره به خبرگزاری یونایتدپرس گفت: [#171؛](#) جاه‌طلبی‌های شخصی و یقین‌های مغرورانه اردوغان ممکن است قضاوت‌های او را تحت‌الشعاع قرار دهد و روی منافع ترکیه

آبراموویتز در دولت‌های 171#&؛ کارتر؛ 171#&؛ ریگان؛ خدمت کرده و از سال 1989 تا 1991 سفیر آمریکا در ترکیه بوده است. او همچنین مدیر 171#&؛ اندیشکده دموکراسی ملی؛ نیز می‌باشد.

*تیره شدن روابط ایران و ترکیه

روابط میان ترکیه و ایران نیز سرد شده که علت آن تاحدودی به‌خاطر استقرار سامانه ضد موشکی آمریکا است اما تاحدودی نیز به‌خاطر این است که آنکارا تلاش دارد یکی از معدود متحدین ایران در منطقه را براندازد. در هر صورت، حمایت از جهادگران سنی علیه حکومت علوی اسد خوشایند ایران یا عراق شیعه نیست. علویون شاخه‌ای از تشیع هستند.

*وعده حکومت‌های مرتجع عرب به ترکیه برای فاصله گرفتن از ایران

چرا ترکیه می‌خواهد شرکای تجاری مهمی مانند ایران و عراق را نیز از خود دور کند؟ این امکان وجود دارد که حکومت‌های سلطنتی ثروتمند خلیج فارس که ضد شیعه هستند و ایران را بزرگترین تهدید برای خود می‌دانند، به آنکارا پیشنهادی داده باشند که نمی‌تواند آن را رد کند. اینکه حکومت‌های سلطنتی می‌توانند در بلند مدت به وعده خود عمل کنند یا خیر مسئله دیگری است.

در این میان، جنگ سوریه نیز باعث فروباریدن طوفان خشم شده است به‌طوری‌که بمب‌گذاری‌ها در خودروها دوباره در لبنان زیاد شده است، کردها به ارتش ترکیه تیراندازی کرده اند و صدها هزار پناهنده از سوریه خارج شده‌اند و جنگ در داخل کشور رو به وخامت است.

همچنین سرو کله موشک‌های ضدهوایی، SAM-7 روسی یا استرلا که به احتمال زیاد طی جنگ لیبی بدست آمده‌اند دوباره پیدا شده‌است. این موشک‌های دوش سوار ممکن است هواپیماهای سوری را به دردسر بیندازند اما اگر به دست کردها بیفتند، بالگردهای ترکیه و نیروهای هوایی کشورهای دیگر از لبنان گرفته تا اردن نیز دچار مشکل خواهند شد.

*مخالفت نیمی از اهالی ترکیه با دخالت این کشور در امور سوریه

نقش ترکیه در جنگ داخلی سوریه طنین چنانی در میان قشر متوسط ترکیه نداشته است. 56 درصد مردم ترکیه با این سیاست مخالفت کرده‌اند و 66 درصد مخالف اجازه ورود پناهندگان سوری به داخل کشور بوده‌اند.

171#&؛ ملیح اسیک؛ از روزنامه‌نگاران معروف ترکیه به روزنامه 171#&؛ نیویورک تایمز؛ گفت: 171#&؛ ما در موقعیت بسیار حساسی قرار داریم. نه تنها با سوریه، بلکه با ایران، عراق، روسیه و چین نیز روبرو هستیم. ما در پشت خود چیزی نداریم جز یک موضع تحریک‌کننده و وعده‌های پوچ آمریکا؛

*فاصله گرفتن ترکیه از دیپلماسی مسالمت‌آمیز

چهار سال پیش ترکیه تصمیم گرفت پیوندهایی محکم با دیگر کشورهای منطقه برقرار کند. رویکرد 171#&؛ زیستن بدون مشکل با همسایگان؛ وابستگی ترکیه به آمریکا را کاهش دهد. امروز آن اهداف سیاستی کم‌رنگ شده‌اند و حال توهم و غرور و گستاخی است که می‌تازد.